

Tilanne HUS

UNIAPNEAN HOITO

28.10.2019 Pirkko Brander , linjajohtaja, HUS sydän-ja keuhkokeskus

UNIAPNEANHOITO HUS

HUS
KEUHKOSAIRAUKSIEN
LÄHETEKESKUS

50 km

100 km

Hyvinkään sairaala
Keuhkosair pkl
(KNK pkl)

Lohja
Keuhkosair pkl

Porvoo
Sis pkl

Raasepori
Sispkl

Jorvi
Keuhkosair pkl

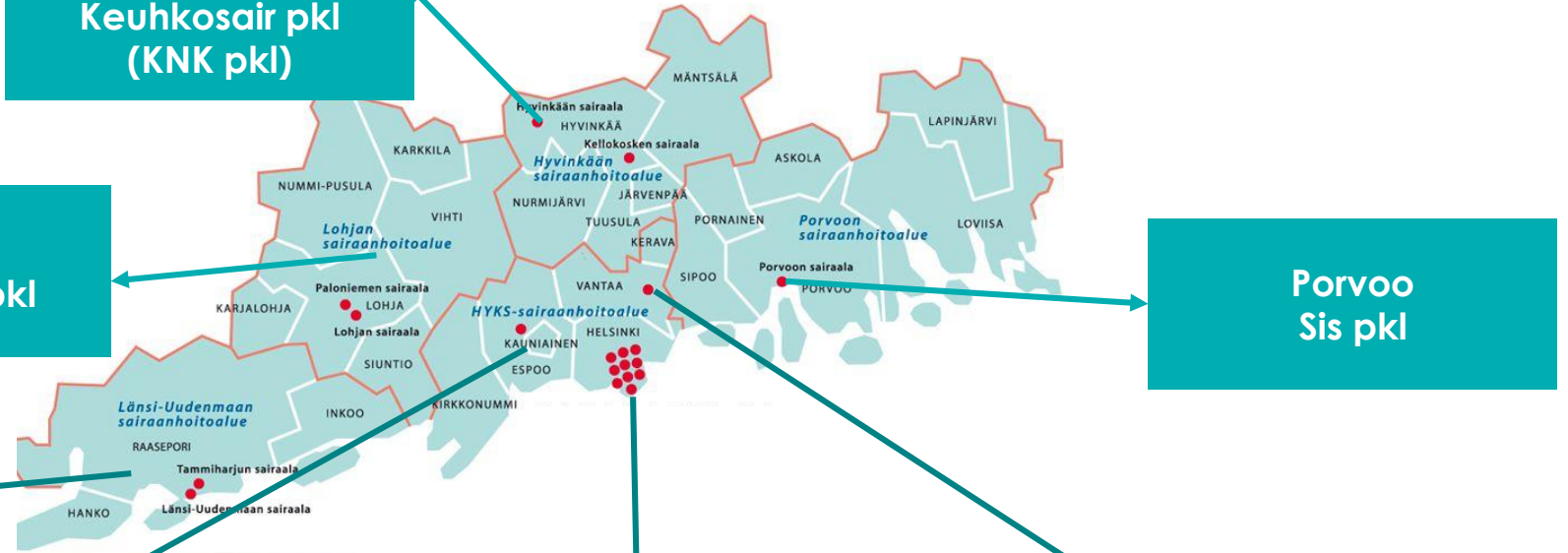
Iho-ja
Allergiasairaala
Uniapneapkl

Peijas
Keuhkosairauksien
pkl

HYKS; Pää-ja
kaulakeskus, Suu-ja
leukasairauksien
klinikka
neakiskohoito

HYKS, Korva-nenä-
kurkkutautien klinikka
Nenänielun
toimenpiteet

HYKS, Vatsakeskus,
Liikapainon hoito
Painonhallintatalo

Laulaja Olli Lindholmin kuolema herätti terveyshuolen, miehet hakeutuvat uniapnea-hoitoon ja sairaaloissa tehdään ylitöitä

Uniapneadiagnoosien määrä on kasvanut tänä vuonna 50 prosenttia pääkaupunkiseudulla ja Tampereella. Ruuhkat ovat aiheuttaneet paineita yliopistosairaaloissa.

Uniapneaa sairastava käyttää CPAP -nenä-suomaskia nukkuessaan. (KUVA: JUSSI NUKARI / LEHTIKUVA)

Luetuimmat

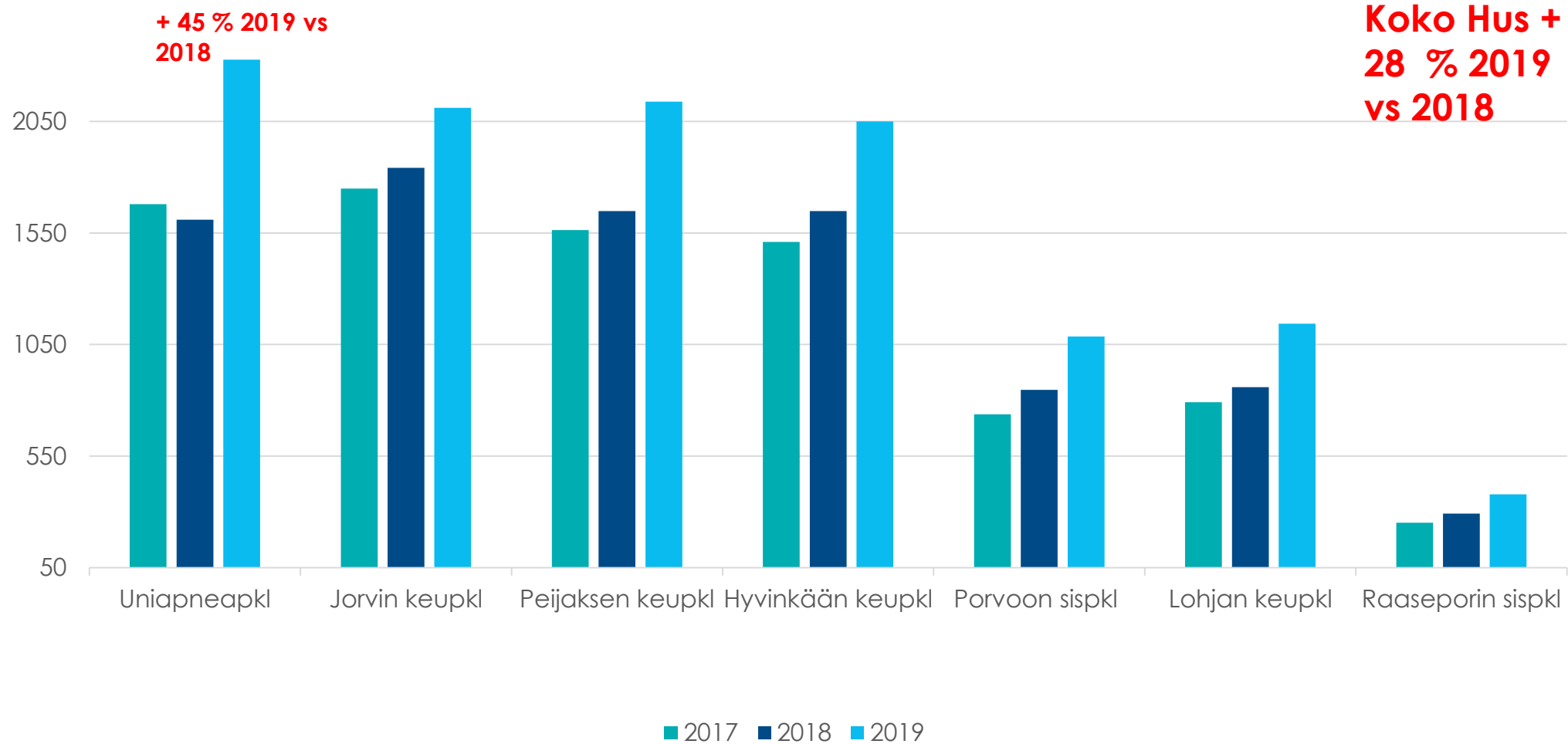
JUURI NYT

PÄIVÄ

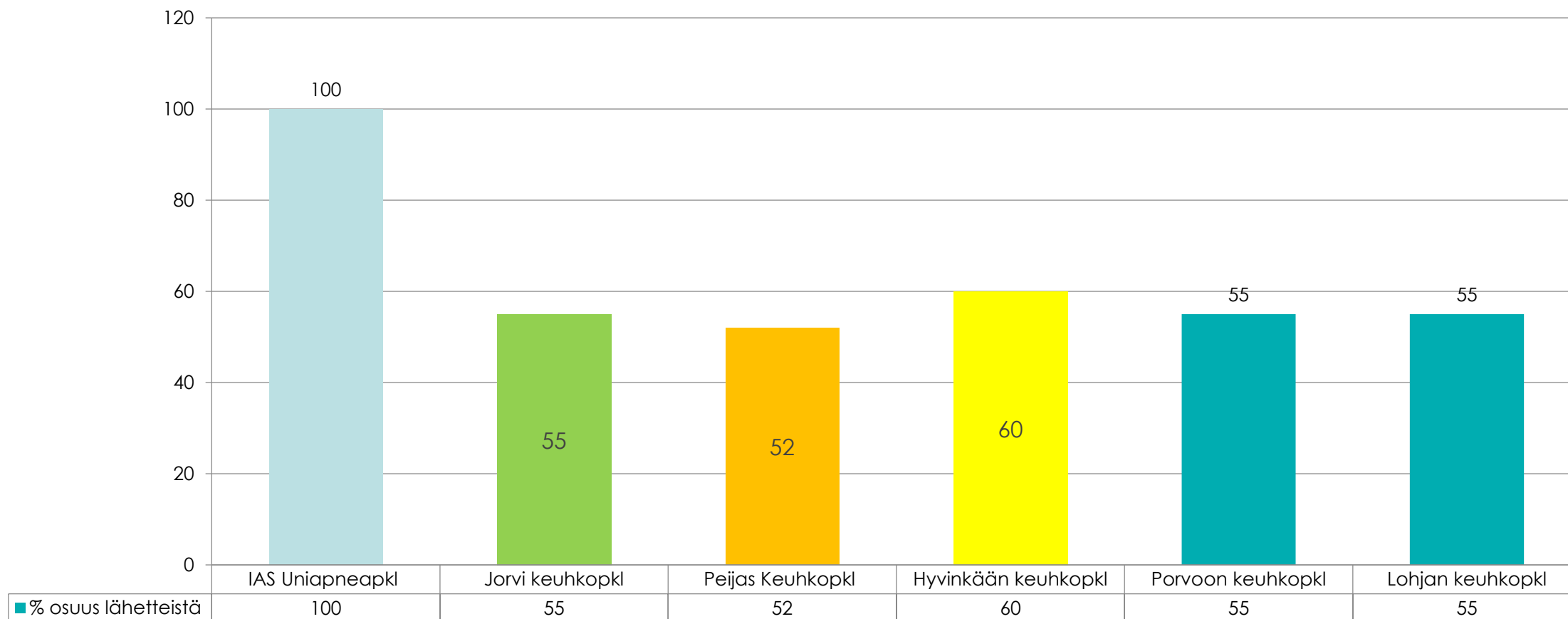
VIIKKO

1. Vaikka kaikki olisi nyt hyvin, eron ennusmerkit ovat jo ilmassa – Psykologi listaa kahdeksan piirrettä, joista tunnistaa riskisuhteen [Tilaaajille](#)
2. Työelämään tutustuminen oli Suvi Lehtiselle, 15, syvä pettymys, ja niin se on tutkimuksen mukaan yllättävän monelle muullekin: "Hyvä kun pääsi pois"
3. Helsingissä pääsee nyt suljettuun vanhaan palatsiin, joka on täytetty

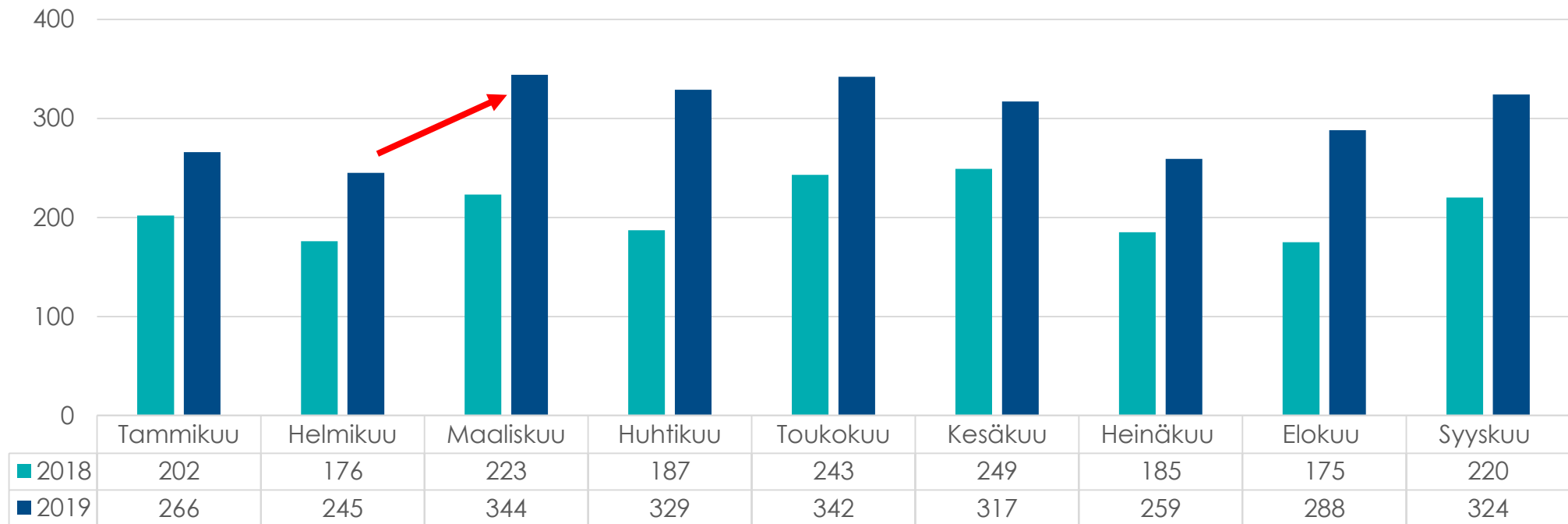
LÄHETTEET HUS KEUHKOSAIRAUKSIEN POLIKLINIKOILLE TAMMI-SYYSKUU

UNIAPNEAN OSUUS KEUHKOSAIRAUKSIEN POLIKLINIKOIDEN LÄHETTEISTÄ HUS 2019

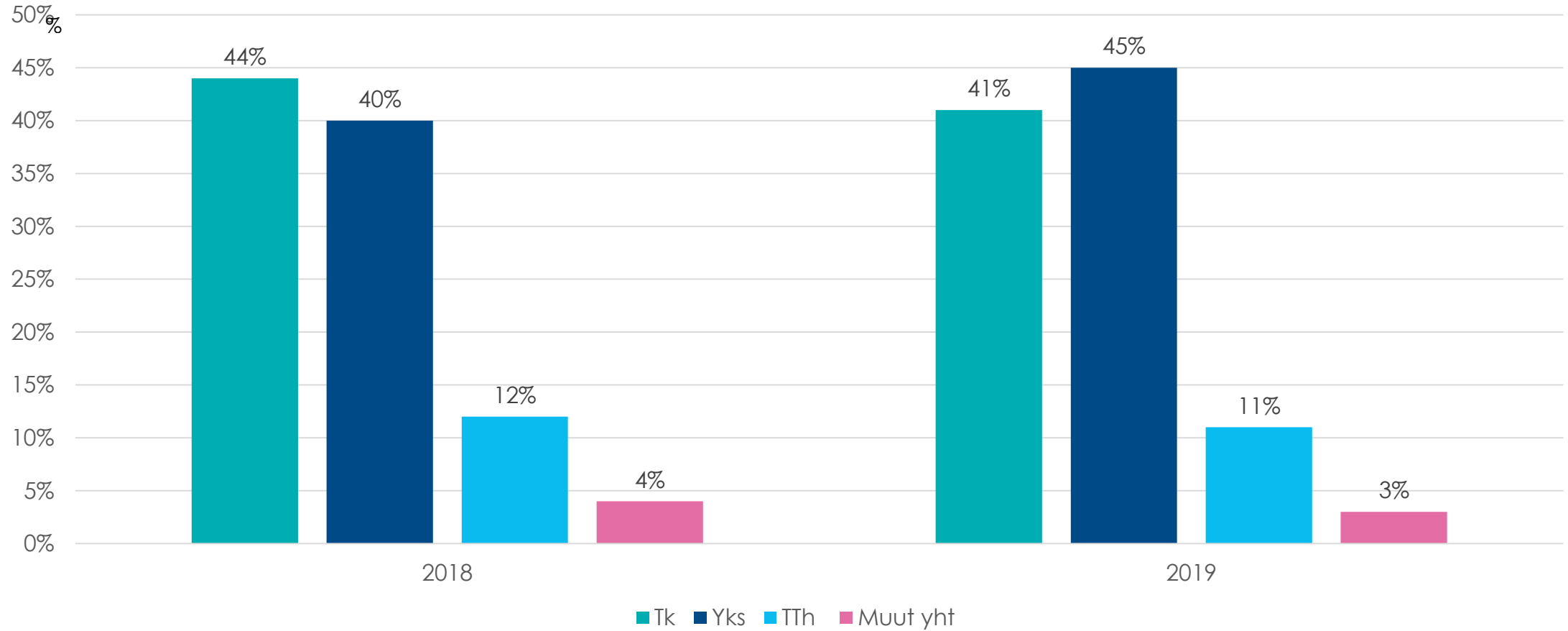

LÄHETTEET UNIAPNEAPKL:LLE

■ 2018 ■ 2019

LÄHETTÄVÄT YKSIKÖT (ULKOISET LÄHETTEET) UNIAPNEAPKL

HYKS:n Iho-ja Allergiasairaalan (IAS) uniapneapoliklinikka

- Helsinkiläiset uniapneapotilaat –CPAP hoito
- Koko HUS/HYKS-erva-alueen potilaat joille tarvitaan laajaa unipolygrafiaa tai vireystilamittausta (Osler)
- Ammattilientäjien uniapnean tutkiminen ja hoito

Jorvin sairaalan keuhkosairauksien poliklinikka

- Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen uniapneapotilaat

Peijaksen sairaalan keuhkosairauksien poliklinikka

- Vantaan ja Keravan uniapneapotilaat

Muun HUS alueen uniapneapotilaat omissa sairaaloissa

- Hyvinkään, Porvoon, Lohjan ja Raaseporin keuhkoyksiköt

HYKS:n Korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikka

- normaalipainoiset potilaat, joiden ongelmana on sosiaalisesti häiritsevä kuorsaus
- uniapneapotilaat (BMI <32), joille harkitaan kirurgista hoitoa CPAP-laite- ja apneakiskohoidon epäonnistuttua
- oireiset uniapneapotilaat, joilla nenähengitys ei toimi lääkehoidosta (nenäkortisoni- ja öljykostutus) huolimatta tai joilla on kookkaat nielurisat (grade 3-4)

HYKS:n Suu- ja leukasairauksien klinikka

Apneakiskohoito

- Potilaalla hoidettu hampaisto ja vähintään 5 hammasta/ leuka
- *Ilman edeltävää CPAP-hoitokokeilua* voidaan harkita lievässä uniapneassa (AHI < 15) jos :
 - keskimääräinen SpO₂ unirek. > 92 %, ja asento- ja elämäntapamuutoshoidon jälkeen edelleen selvät uniapneaoireet eikä potilaalla ole merkittäviä liitännäissairauksia
- Kun CPAP-hoito ei ole onnistunut ja keskivaikea/vaikea uniapnea (AHI > 15) ,
 - BMI ≤30, keskimääräinen SpO₂ > 90 %.

Uniapnea epäily HUS –alueella Pth (tk/ tth/yks) tai esh

Suppea unirekisteröinti PTH
(poikkeus: riskiammattipotilaat
tarv suoraan ESH)
Porvoossa unirek vielä esh

• **Lähetä yleensä jos
AHI > 15**, ja potilas
halukas/kykenevä
hoitoon

Lähetä jos unirek
keskim SpO₂
/lähtötilanteen SpO₂
< 90 %

Lähetä **ESH HUS keuhkosairauksien
lähetekeskus** ja sieltä
kotikunnan mukainen yksikkö
Iho- ja allergiasairaalan uniapneapkl
Jorvin tai Peijaksen keuhkopkl
Hyvinkään, Lohjan, Porvoon
tai Raaseporin keuhkopkl
Hoito tai dg vahvistaminen

CPAP-hoidon aloitus ja seuranta

Kannanotto työkykyyn / ajokorttiasioihin

• **AHI 5-15: lähetä vain jos**
selvät oireet ja potilas
halukas / kykenevä CPAP-
hoitoon

• **AHI < 5 : lähetä vain jos**
vahva epäily että
suppean unirek tulos ei
"oikea" eli dg pohtiminen
tai suppea unirek ei ole
onnistunut

**BMI > 35-40-
liikapainon
aktiivinen hoito
"Painonhallintatalo"**

LÄHETETIEDOT OLENNAISIA JATKON KANNALTA !

- Potilaan jatko ohjelmoidaan lähetetietojen perusteella
- Potilas tulee esh **lääkärille** vain jos sille erityistarve-lähettävän lääkärin tulee informoida potilasta unirekisteröinnin tuloksesta ja selvittää onko potilas halukas/motivoitunut/ kykenevä toteuttamaan CPAP-hoitoa
- Lähetteen /lähettävän yksikön unirekisteröinnin vähimmäistiedot (myös sähköisessä läheteessä tekstissä):
 - Uniapneaoireet (mahdoll ESS) , nenänielustatus, hampaisto, BMI
 - Ammatti, onko ammattiajolupa/ajokorttiluokka, halutaanko arvio ajokorttiasioista
 - AHI, AHI selin, SpO₂ hereillä, keskim yön aikainen SpO₂
 - Haluaako uniapneaan CPAP-hoitoa/ pystytäänkö sitä toteuttamaan (ikä, muut sairaudet, laitospotilas)
 - Jos AHI < 15, ja varsinkin jos AHI < 5 , MIKSI tarvitaan/halutaan ESH arviota

Sähköinen lähete (tth) - lähetettä ei voi suoraan ohjelmoida.

40-vuotias sairaanhoitaja, I tyypin diabetes, insuliinipumppuhoito.
Hypotyreoosi, Thyroxin 50 ug 1x2. BMI 35

Unipolygrafiassa selkeä asentoriippumaton uniapnea ja suositeltu lähetettä keuhkolääkärille jatkohoitoon; liitteenä tulokset.

P.k. arviota potilaan tarvitsemasta hoidosta uniapneaa varten.

Jos lähetetekstissä olisi olennaiset tiedot unirekisteröinnistä, ja kommentti siitä, onko potilas halukas hoitoon, voisi hoidon ohjelmoida heti. Nyt odotamme liitteitä jotka tulevat postin kautta milloin tulevat, ja lähete tulee uuteen käsittelyyn vasta sen jälkeen.

Työterveyshuollon sähköinen lähete - lähetettä ei voi suoraan ohjelmoida.

45-v mies, Verenpainetauti ja MBO. Ei tupakoi. Lääk: losartaani 100 mg + amlodipiini 10 mg. Jo pari v herännyt yössä 1-2 kertaa, käy yleensä virtsalla. Aamuväsymystä, pitkistä unista huolimatta. Myös päivin puolitehoilla. Painoa +2kg/vuosi. Vaimon mukaan kuorsaus pahentunut ja hengityskatkoksia on. Ajoittain nenäntukkoisuutta, painottuen talviaikaan.

st: Keskivartalo obeseettia. Paino 96kg, pituus 180cm. Sydäimestä tasainen sivuäänetön rytmi. Hengitysäänet puhtaat ja symmetriset. Nielu siisti, avoin. Kaulan anatomia norm, ei lyhyt leukaisuutta, ei ylimääräistä pehmytkudosta kaulalla/leuan alla. Palpoiden kaulalla ei poikkeavaa.

potilaasta tehty unipolygrafia:

Tässä rekisteröinnissä todetut löydökset sopivat vaikeaan obstruktiiviseen uniapneaan. AHI-arvo on korkein selällään maatessa, mutta vahvasti kohonnut myös vasemmalla kyljellä nukkuessa. AHI-arvo on keskivahvasti kohonnut oikealla kyljellä nukkuessa. Kuorsausta on kohtalaisesti ja se on usein voimakasta selällään maatessa.

Painonhallinta voisi auttaa (käypä hoito-suositus).

Suosittelaa potilaan lähettämistä keuhkosairauksien erikoislääkärin vastaanotolle uniapnean hoidon suunnittelemiseksi.

- **Uniapneapkl:**
 - lähetteen perusteella arvio: lääkärin vo/ lääkärin hoitopuhelu/suoraan CPAP aloitus hoitajalle; yksilöaloitus tai ryhmä, jatkossa osalle digihoitopolku
 - Hoitajaseuranta (etäseuranta, tarv kutsu vo:lle), oirepkl
 - 1 v jälkeen tarv hoitajavo (jos siirto tk seurantaan) (hitaasti käynnistymässä)
- **Jorvin keupkl**
 - Lähetete- kutsu lääk vo:lle (tai hoitopuhelu), CPAP aloitus, ei vielä ryhmiä
 - Hoitajaseuranta (etäseuranta, tarv kutsu vo:lle), oirepkl)
- **Peijaksen keupkl**
 - Lähetteen perusteella arvio, digihoitopolku/perinteinen lääk vo vai hoitopuhelu
 - CPAP aloitus hoitajavo tai ryhmä
 - Hoitajaseuranta (etäseuranta, tarv kutsu vo:lle) , oirepkl

- **Hyvinkään keupkl:**
 - lähetteen perusteella arvio: useimmiten suoraan CPAP aloitus ryhmässä jossa myös lääkäriosuus mukana
 - hoitajan etäseuranta, hoitajasoitto tai tekstiviesti, tarv kutsu vo:lle,
 - 1 v kuluttua tk seurantaan
- **Porvoon sispkl,keu**
 - Unirek keuhkoyksikön toimesta, tuloksesta hoitopuhelu/kirje (muuttumassa)
 - CPAP aloitus ryhmässä, etäseuranta ja hoitajasoitot, ja tk seurantaan (3 kk kul ?)

Lohjan keupkl

- Lähetteen perusteella arvio, lääkärin vo ainakin riskiammateissa
- CPAP aloitus pääosin ryhmässä
- Etäseuranta, tarv kutsu hoitajan vo:lle, 1 v kuluttua hoitajavo ja sitten tk seurantaan

Ammattikuljettajat käyvät yleensä kaikissa yksiköissä lääkärillä ainakin kerran, ja hoitajaseuranta jatkuu esh toimesta vuosittain

RYHMÄALOITUSTEN OSUUS CPAP ALOITUKSISTA HUS ALUEELLA 2019

ryhmässä lääkäri mukana

